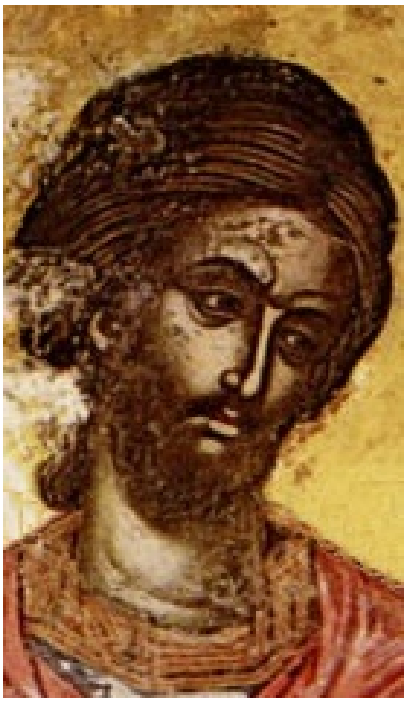
28.09.2016 г. / 08:14:59

Вяра

28.09 по еретическия, †15 септември по православния календар - Свети мъченик Никита. Св. мъченик Порфирий. Св. мъченици Максим, Асклиада и Теодот

Страдание на свети мъченик Никита († ок. 372 г.)

Свети мъченик Никита. Фрагмент от стара гръцка стенопис. Света Гора-Атон

Когато честният и животворящ Кръст Господен - това знамение за победа, бил издигнат високо над света, съименникът на победата свети Никита застанал под неговата сянка. Вчера ние празнувахме Въздвижението на светия Кръст, непобедимата победа за света, а днес облажаваме свети Никита, чието име означава победител.

Този добър воин на Иисуса Христа застанал под кръста като под знаме, за да води битка против враговете на светия Кръст, в чест на Разпнатия на него. Един воюва за земния цар, друг - за своя живот и суетна слава, трети - за временните богатства, а свети Никита воювал за Единия си Господ Иисус Христос, Който е Цар на всяко творение, наша слава и неоскъдняващо богатство. За това, къде и как се подвизавал заради Христа този воин, разказва следното.

Когато при царуването на светия равноапостолен цар Константин Велики християнската вяра започнала да се разпространява по цялата вселена, тогава и в готската страна*, отвъд Истър (старото име на река Дунав, бел.ред.), като светъл лъч в тъмнината възсияло светото благочестие. В тази страна бил роден, кръстен и възпитан свети Никита. Готският епископ Теофил († около 340 г., бел.ред.), който взел участие в първия Никейски събор, изповядвал догматите на православната вяра и подписал определенията на събора, просветил Никита със светлината на вярата и го кръстил в името на Отца и Сина и Светия Дух.

* Земята на готите се простирала от долното течение на Висла до Черно море. Те заемали най-вече територията на днешна Румъния по поречието на Дунав. Бел.ред.

В скоро време древният завистник - дяволът, който не понесъл това, че светата Христова вяра се разпространява и броят на християните все повече и повече се увеличава, повдигнал в тази варварска, омрачена от идолослужението земя, борба и жестоко гонение против изповедниците на Христовото име и вярващите в Господа. Духът на злобата внушил на княз Атанарих да избива християните и да изтрие от земята си дори спомена за тях. По това време сред готите

започнали междуособни войни. Те се разделили на две части: едната имала за вожд Фритигерн, а другата била ръководена от жестокия мъчител Атанарих. Когато единоплеменниците се срещнали в кръвопролитна битка, Атанарих, който притежавал повече сила и храброст, разгромил своя противник и обърнал войската му в бягство. Победеният Фритигерн избягал в Гърция, където потърсил помощта на християнонавистния цар Валент (царувал от 364 до 378 г., бел.ред.). Царят заповядал на войската си в Тракия да му се притече на помощ. След това заедно с оцелелите си воини и събраните в Тракия гръцки войски Фритигерн излязъл на битка срещу съперника си. Когато преминавал Истър, той заповядал да направят изображение на светия Кръст и да го носят пред полковете му. Така той нападнал Атанарих. Сражението било ужасно, но с помощта на Кръста християните победили Атанарих и цялата му войска: едни убили, а други пленили, а самият Атанарих с малка дружина едва успял да избяга. Оттогава християнската православна вяра все повече и повече се разпространявала сред готите, защото, като видели проявената в битката непобедима сила на кръста, мнозина повярвали в Разпнатия на кръста Господ.

Когато починал епископ Теофил, катедрата му заел Урфил* - мъж благоразумен и благочестив. Той създал за готите букви и превел от гръцки език много книги, така че светата християнска вяра се разпространявала сред тях все повече. За утвърждаването на вярата в Христа способствал с ревността си и свети Никита, един от най-благородните и славни мъже на тази земя. С благочестието и боговдъхновените си слова той довел мнозина при Господа.

* Урфил или Улфила - готски епископ и ревностен проповедник на християнството сред готите, живял от 311 до 383 година. Бел.ред.

След известно време нечестивият Атанарих отново се завърнал в родината си. Придобил власт и сила, подучван от бесовете, той започнал в своята област страшно гонение против християните, като се опитвал да отмъсти за унижението, че бил победен и посрамен от тях в битката.

Тогава, разпалван от божествена ревност, свети Никита излязъл на борба с двама врагове - невидимия и видимия. Борбата против невидимия враг той водел, като обръщал неверните в истинската вяра и подготвял вярващите към мъченически подвиг. А с видимия враг се борел, като изобличавал мъчителя Атанарих и го укорявал заради неговото безбожие и безчовечност и за това, че подлагал на мъки много вярващи християни. Свети Никита победил и двамата - и дявола потъпкал, и жестокостта на мъчителя преодолял. Различните мъчения, с които искали да накарат добрия страдалец да се отрече от Господа, били безсилни и самият мъчител недоумявал защо въпреки могъществото си не може да склони към своето злочестие един раб Христов, твърд в изповеданието си като здрав и непоклатим стълб.

Какво измислил тогава беззаконникът? Той решил да унищожи с огън онзи, когото не могъл да унищожи с множество рани, мъчения на плътта и смазване на членовете. Но какво постигнал нечестивецът? Той изгорил повече самия себе си с яростта си, отколкото мъченика - с пламъка, защото, макар и да се намирало в огъня, тялото на свети Никита останало невредимо. А мъчителят и без огън изгорял от безбожието си, защото умъртвил душата си и тялото си приготвил за ада. Така свети Никита воювал за Христа под знамето на кръста и се показал победител не само по име, но и в действителност.

Тялото на светеца, неповредено от огъня, останало непогребано и захвърлено с безчестие. По това време в

готската страна живеел един благочестив християнин на име Мариан, роден в киликийския град Мопсуестия*. Той бил дошъл тук по някаква своя работа и останал доста продължително време. Мариан се запознал със свети Никита и спечелил приятелството и любовта му - особено го обикнал тогава, когато видял, че светият подвижник изповядва Христовата вяра и е готов дори да пролее кръвта си за нея. И ето, той решил да вземе тялото на обичния си приятел и мъченик Христов и да го отнесе в родната си страна. Но се опасявал да изпълни замисъла си от страх пред княза, който заповядал никой да не смее да погребе тялото на мъченика. Тогава Мариан решил тайно през нощта да го вземе при себе си.

* Град Мопсуестия бил разположен в равнина край бреговете на река Пирам. Бел.ред.

Когато паднала нощта, той бил готов да отиде и да изпълни намисленото дело, но тъмнината и дъждът му попречили. Мариан силно скърбял, защото не виждал къде да върви и как да намери тялото на мъченика. Но Бог, на всички утешения, някога показал на влъхвите със звезда пътя към Витлеем (Мат. 2:2), утешил и него и му посочил благоприятен път към тялото на светеца: Той пратил небесна сила във вид на звезда, която засияла пред Мариан и го повела в нужната посока. Звездата светела и разпръсквала нощния мрак, а той я следвал с радост. После тя спряла над мястото, където било тялото на светеца, а Мариан го обгърнал с чиста плащаница и го отнесъл в къщата си.

Така той получил търсеното съкровище. Скрил го старателно в жилището си за известно време, а скоро след това се завърнал в отечеството. Той взел със себе си тялото на светия мъченик * и с почести го погребал в своя дом в град

Мопсуестия.

* Свети Никита починал на 15 септември 372 година. Бел.ред.

Бог благословил дома на Мариан заради Своя мъченик свети Никита, както някога благословил с много богатства дома на Потифар заради Иосиф (Бит. 39:5) и дома Аведаров заради Ковчега на Завета (2Цар. 6:11.). Скоро домът на Мариан изобилствал с голямо богатство - и веществено, и духовно, защото при гроба на светеца се подавали множество дарове на всички нуждаещи се и се изпращали изцеления на болните. Целият град и околностите се събирали при гроба му, така че домът на Мариан не можел да побере всички, които идвали тук. Затова вярващите решили да построят църква в името на свети Никита и да положат в нея мощите на мъченика. Те ревностно се заловили за това дело и скоро построил храма. След като строежът бил завършен и храмът бил украсен с подобаващо благолепие, отворили гроба на светия мъченик, взели ковчега, отнесли го в новосъздадената църква и го погребали в земята. Само Мариан успял да вземе за благословия на дома си един пръст от мощите на светеца, който пазел при себе си с благоговение. Никой друг не могъл да вземе нито една частица от мощите на свети Никита.

Веднъж блаженият Авксентий, епископ Мопсуестийски, който построил църква в чест на светите мъченици Тарах, Пров и Андроник, пратил послание в град Аназарв (или Аназарва - град в Киликия, бел.ред.), където почивали мощите на тези трима светии. В него той молел гражданите на Аназарв да дадат частица от мощите на светите мъченици за новопостроения храм. Тогава те от своя страна помолили епископ Авксентий* да им даде в замяна частица от мощите на свети Никита за благословия на града. Епископът пожелал да

изпълни молбата им и заповядал да отворят гроба на светеца. И ето, без всякаква видима причина мраморният камък, покриващ гроба, се разпаднал на две половини. Един от присъстващите дръзко докоснал светите мощи и ръката му веднага изсъхнала, а той изпаднал в ужас.

* Епископ Авксентий II живял в средата на V век. През 451 г. той участвал на IV Вселенски събор в Халкидон. Бел.ред.

В това време от небето се разнесъл силен гръм, блеснала ярка мълния и всички били обзети от страх. Тогава епископът разбрал, че Бог не благославя да се разделят мощите на светеца и се разкаял за намерението си. Той взел изсъхналата ръка на човека, дръзко докоснал се до мощите на светеца, отново я поставил върху мощите и започнал да се моли:

- О, свети мъчениче Христов Никита! Повече ти приляга да изцеляваш, отколкото да вредиш, защото си благ и подражаваш на Всеблагия Господ. И ако скоро наказа този човек, няма ли още по-скоро да го помилваш?

Едва епископът произнесъл тези думи, изсъхналата ръка била излекувана и всички се чудели на чудесата на свети мъченик Никита и прославяли Бога. И тъй като епископът не се осмелявал вече да се докосва до мощите на светия Божий угодник, благоговейно го опял и отново с чест затворил гробницата му, славейки Отца и Сина и Светия Дух, Единия в Троица Бог, на Когото подобава слава, чест и поклонение вовеки. Амин.

Тропарь великомученику Никите Готфскому

глас 4

Му́ченик Твой, Го́споди, Ники́та/ во страда́нии свое́м вене́ц

прия́т нетле́нный от Тебе́, Бо́га на́шего:/ име́яй бо кре́пость Твою́,/ мучи́телей низложи́,/ сокруши́ и де́монов немощны́я де́рзости. / Того́ моли́твами// спаси́ ду́ши на́ша.

Ин тропарь великомученику Никите Готфскому

глас 4

Крест Христо́в, я́ко не́кое ору́жие усе́рдно воспри́им,/ и к боре́нию врагов прите́кл еси́,/ и за Христа́ пострада́в,/ последи́ огне́м свяще́нную твою́ ду́шу Го́споду пре́дал еси́:/ отону́дуже и даро́в исцеле́ния/ от Него́ сподо́бился еси́ прия́ти,/ великому́чениче Ники́то. / Моли́ Христа́ Бо́га// спасти́ся душа́м на́шим.

Кондак великомученику Никите Готфскому

глас 2

Пре́лести посе́к держа́ву стоя́нием твои́м,/ и побе́ды прии́м вене́ц во страда́льчествех твои́х,/ со А́нгелы сла́вне ра́дуешися,/ Ники́то тезоимени́те,// с ни́ми Христа́ Бо́га моля́ непреста́нно о всех нас.

Молитва великомученику Никите Готфскому

О, вели́кий страстоте́рпче Христо́в и чудотво́рче великому́чениче Ники́то! Припа́дающе к свято́му и чудотво́рному о́бразу твоему́, по́двиги же и чудеса́ твоя́ и мно́гое страда́ние твое́ к лю́дем прославля́юще, мо́лим тя приле́жно: яви́ нам смире́нным и гре́шным свято́е и многомо́щное твое́ заступле́ние, се бо грех ра́ди на́ших не и́мамы свобо́ды чад Бо́жиих, е́же о потре́бах на́ших Го́спода и Влады́ку на́шего дерзнове́нно проси́ти, но тебе́ моли́твенника к Нему́ благоприя́тнаго предлага́ем и о твое́м предста́тельстве взыва́ем, испроси́ нам у Го́спода благопотре́бныя да́ры душа́м и телесе́м на́шим, ве́ру пра́вую, спасе́ния наде́жду

несомне́нную, любо́вь же ко всем нелицеме́рную, во искуше́ниих му́жество, в злострада́ниих терпе́ние, в моли́твах постоя́нство, душ и теле́с здра́вие, земли́ плодоно́сие, возду́ха благорастворе́ние, жите́йских потре́б дово́льство, ми́рное и благоче́стное на земли́ житие́, христиа́нскую жития́ кончи́ну и до́брый отве́т на стра́шнем суди́ще Христо́вом. Ещё́ же, о страстоте́рпче Христо́в, у Царя́ Небе́снаго испроси́ стране́ на́шей мир, здра́вие и спасе́ние. Всем лю́дем правосла́вным яви́ твое́ свято́е заступле́ние: боля́щия исцели́, скорбя́щия уте́ши, бе́дствующим помози́. Ей, уго́дниче Бо́жий и му́чениче долготерпели́вый! Не забу́ди свяму́ю оби́тель твою́ и вся живу́щия в ней и подвиза́ющияся и́нокини же и мирски́я, но поспеши́ им в смире́нии и терпе́нии носи́ти и́го Христо́во и от вся́ких бед и искуше́ний ми́лостивне изба́ви. Всех у́бо нас приведи́ в ти́хое приста́нище спасе́ния и насле́дники сподо́би бы́ти пресве́тлаго Ца́рствия Христо́ва святы́ми твои́ми моли́твами, да сла́вим и пое́м вели́кия щедро́ты Отца́ и Сы́на и Свята́го Ду́ха, в Тро́ице сла́вимаго и покланя́емаго Бо́га, и твое́ свято́е заступле́ние во ве́ки веко́в. Ами́нь.

В памет на свети мъченик Порфирий († 361 г.)

Веднъж празнували рождения ден на император Юлиан Отстъпник. Порфирий бил актьор и трябвало да осмее християните и да ги поругае в театъра. Когато с тази цел се потопил в купела и възкликнал: “Кръщава се Порфирий в името на Отца и Сина и Светия Дух”, той внезапно повярвал в истинския Бог и като излязъл от водата, започнал открито да изповядва Христа. Заради

това бил предаден на страдания и посечен с меч.

В памет на светите мъченици Максим, Асклиада и Теодот († 305-311 гг.)

Светите мъченици Максим и Асклиада живеели при царуването на нечестивия Максимиан в Мизия, в град Маркианопол. Те били известни с благочестието си и мнозина научили на истинската вяра и довели до свето Кръщение. Като чул за това, Тирис, управителят на Тракия, който тогава пристигнал в Маркианопол, заповядал да ги доведат на съд. След продължителен разговор със свети Максим за вярата, мъчителят заповядал на четирима воини да го бият по цялото тяло, а после наредил да ритат с крака света Асклиада заради изповядването на Христа. Тогава излязъл благочестивият Теодот и изобличил безчовечността на мъчителя. За това той бил повесен на едно дърво и тялото му било стъргано с остриета. След 13 дни Тирис пристигнал в Адрианопол и довел със себе си тримата мъченици. Там ги подложил на нови изтезания, като заповядал да бъдат горени с горещи медни плочки, така че телата им се разтапяли, но глас от небето ги утешавал и ободрявал. Оставили ги няколко дни в тъмница, а после пред очите на многобройна тълпа ги хвърлили на зверовете в цирка. Но мечката, пусната срещу светите Максим и Теодот, се галела в нозете им, а бикът, към който завързали света Асклиада, спрял като свързан и не се помръднал от мястото си. Разгневеният управител тръгнал със светите мъченици към Филипопол и още преди да достигне града, в село Салтис, след нови увещания да се отрекат от Христа, той заповядал да им бъдат отсечени главите. Скоро след това, докато седял в съдилището, мъчителят бил поразен от мълния.

buditeli.info © 2017